

Checklist

Neerslag na chemisch incident

Versie 23-08-2016

Inleiding

Dagelijks zijn er branden, verspreid over het land. Bij grote branden en andere incidenten waarbij chemische stoffen vrij komen, kan neerslag van roet of een chemische stof op een groente- en fruit(gewas) terecht komen. Dit kan de voedselveiligheid van het product in gevaar brengen. Met tijdige maatregelen is schade te beperken. Van belang is te weten:

- Welke schadelijke stof kwam vrij bij de brand of het incident met chemische stof?
- In welk gebied kwam (roet)neerslag terecht? (zogenoemd effectgebied)
- Zijn maatregelen vereist om de voedselveiligheid te borgen?
- Hoe lang zijn die maatregelen nodig?

Deze checklist helpt je op weg bij een situatie na een chemisch incident in de buurt¹.

Geen aandacht voor bedrijfsmatige teelt en handel

De ervaring leert dat er bij de crisisbeheersing en nasleep van grote branden en incidenten met chemische stoffen vrijwel geen aandacht is voor de mogelijke impact op bedrijfsmatig geteelde groente en fruit. Maatregelen en adviezen richten zich op burgers, zoals bijvoorbeeld met waarschuwingen over eten van groente uit eigen tuin. Overleg met overheidsinstanties bracht hier de afgelopen jaren amper verandering in, ook al kan de impact groot zijn. Onduidelijkheid over de voedselveiligheid van nog te oogsten of net geoogst product leidt tot kwaliteitsverlies en financiële schade. De Moerdijkbrand bij Chemie-Pack begin 2011 leert dat zelfs negatief effect op de landelijke prijsvorming kan optreden. Dan loopt de financiële schade snel fors op! Het kernteam Risico- en crisismanagement Voedingstuinbouw blijft zich inzetten voor betere en vroegtijdige samenwerking met overheden (Veiligheidsregio's en NVWA) bij maatregelen en communicatie na grote branden en bij de voorbereiding daarop.

Roet is nooit goed

Is er een grote brand of incident met een chemische stof in jouw omgeving? Volg deze aanpak:

- Ga na of jouw areaal in het gebied ligt waarover de pluim rook of chemische stof trekt.
- Ga na of bij het incident schadelijke stoffen vrij zijn gekomen en indien ja, welke.
- Bij een grote brand: controleer jouw perceel en gewas op zichtbare roetneerslag.
 - o Bij aantreffen roetneerslag, neem maatregelen. (**Let op: roet is nooit goed!**)
- Leg de situatie vast op foto / film.
 - o **Let op: chemische stoffen zijn vaak niet zichtbaar!** Kijk naar andere 'sporen'.
- Registreer wat je doet en laat om de schade te beperken.
- Bewaar je bewijsmateriaal voor het geval het tot een schadeclaim komt.
- Meld de situatie bij je afnemer, brancheorganisatie, verzekeraar, certificatie-instelling.
- Stem af wat te doen met (de oogst van) je product.

¹ *TuinbouwAlert werkte bij de totstandkoming van de checklist naar beste weten en met de grootste zorg. Aan de inhoud zijn geen rechten te ontleen.*

www.TuinbouwAlert.nl • info@TuinbouwAlert.nl • [@TuinbouwAlert](https://twitter.com/TuinbouwAlert)

Maatregelen open veld	Maatregelen kassen
<p>Controleer je perceel en gewas op zichtbare (roet)neerslag. Tref je (roet)neerslag aan? Overleg met afnemer en/of brancheorganisatie of het nodig is monsters te nemen voor analyse op schadelijke stoffen.</p> <p>Let op: bij de geringste twijfel over de voedselveiligheid van je product, is het niet toegestaan om het in de handel te brengen!</p> <p>Ga na of de veiligheidsinstanties waarschuwingen of (voorzorgs)maatregelen afvaardigden voor jouw regio als gevolg van het incident.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kijk op internet naar meldingen bij (social) media, op de site van de veiligheidsregio en/of uw gemeente. <p>Overleg met je afnemer, brancheorganisatie en/of verzekeraar over de situatie en wat te doen:</p> <p><u>In het groeiseizoen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spoelt (roet)neerslag / chemische stof eraf bij regen? - Is product na wachttijd veilig (te eten)? <p><u>In de oogsttijd</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wel of niet oogsten - Wel of niet in de handel brengen 	<p>Trekt de pluim rook of chemische stof over je kas? Sluit direct de luchtramen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In ieder geval aan de zijde waar rook of chemische stof vandaan komt. <p>Controleer je kasdek en het gewas op zichtbare (roet)neerslag. Bij zichtbare (roet)neerslag op je kasdek, ontkoppel de afwatering van de kas van de aanvoer naar je waterbassin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorg dat de eerste afspoeling (first flush) niet in je waterbassin komt. <p>Tref je (roet)neerslag aan? Overleg met afnemer en/of brancheorganisatie of het nodig is monsters te nemen voor analyse op schadelijke stoffen.</p> <p>Let op: bij de geringste twijfel over de voedselveiligheid van je product, is het niet toegestaan om het in de handel te brengen!</p> <p>Ga na of de veiligheidsinstanties waarschuwingen of (voorzorgs)maatregelen afvaardigden voor jouw regio als gevolg van het incident.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kijk op internet naar meldingen bij (social) media, op de site van de veiligheidsregio en/of uw gemeente. <p>Overleg met je afnemer, brancheorganisatie en/of verzekeraar over de situatie en wat te doen:</p> <p><u>In het groeiseizoen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Is de (roet)neerslag / chemische stof eraf te spoelen? - Is product na wachttijd veilig (te eten)? <p><u>In de oogsttijd</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wel of niet oogsten - Wel of niet in de handel brengen

TuinbouwAlert

Dit is een checklist van het CBL, GroentenFruit Huis, Glastuinbouw Nederland, LTO Nederland, NFO en Plantum. Deze organisaties werken samen aan de beheersing van risico's en crises in de voedingstuinbouw en communiceren tijdens crises via TuinbouwAlert. Voor nadere informatie kijkt u op www.TuinbouwAlert.nl.

www.TuinbouwAlert.nl • info@TuinbouwAlert.nl • [@TuinbouwAlert](https://www.instagram.com/TuinbouwAlert)

